

<p>معجز عیسویت در لب شکر خا بود</p>	<p>یاد باد آنکه چو چشمت بقایم می کشت</p>
<p>دید هر راز و شنی از خاک درت حاصل بود بر زباں بود مرا آنچه ترا در دل بود عشق می گفت بشیر آنکه بر و شکل بود وای زان عیش و تنعم که در آن منزل بود چه توان کرد که سعه موج دال باطل بود مفتی عقل درین مسأله لا یعقل بود</p>	<p>یاد باد آنکه سر کوی تو ام منزل بود راست چو سوسن گل از آن صحبت پاک دل چو از پیر خرد نقد معانی می جست آه ازین جور و نظلم که درین دامگه است دردم بود که بے دوست نباشم برگز نس بگشتم که بر پرسم سبب درد فراق</p>
<p>انکه می پرسی که دور روزگار را رچید</p>	<p>حافظ اسرار الهی کس نمیداند خموش</p>
<p>رجعت می خواستم اما طلاق افتاده بود در شکر خواب صبوحی هم وثاق افتاده بود</p>	<p>از سرستی دگر باشناهد عهد شباب ای مبر ترده فرما که دو ششم آفتاب</p>
<p>کوتایب که مست گیسورد جامے زنی است گیسورد</p>	<p>هر کس که برید چشمه او گفت خرم دل آنکه بچو حافظ</p>

	ر	
<p>خدا را ازین مہمت سزا پر دہ بردار بذور و نذر ملیسر نسبت این کار</p>		<p>سخن سر بستہ گفتی با حریفان سکندر را منی بخشند آسے</p>
	<p>حافظ تو تا کی غم مالِ جہان خوری بسیار غم مخور کہ جہان نیست پادار بادا ہزار دشمن اگر بار با من آست دائم مصافحت را و نترسم ز کارزار گر سر و پیش قدم تو میکشد مرغ عقلِ ضویل را بنود میج اختیار</p>	
<p>و اگر ایشان نسبتا نذر وانے من آید یا دیوان قضا خطا مانے من آید</p>		<p>منکران را ہم ازین مے دوستی بخشای ساقیا عشرت امروز بفر دامن کن</p>
	<p>دلا چندم بریزی خوں ز دیدہ شرم دار آخر تو ہم سے دیہ خوابے کن مرادے دل بر آآخر</p>	

مراد دنیا و عقبی بمن بخشید روزی بخش
 بگو ششم قول جنگ اول بدستم زلف پار آخر
 دلا در ملک شش چیز گرازا اندوه تگریزی
 دم صحت بشارتها بیار دزال نگار آخر
 بنه چوں ماه زالوزد معی چوں لعل پیش آورد
 تو گوئی تا بنیم حافظ ز ساقی شرم دار آخر

گلبنامک زد که چشم بد از رو گل بدور
 با ببلان بیدل و کشید اکمن غرور
 مارا شراب خانه قصور است و بار جور
 تا نیست غیبتی ندهد لذتے حضور
 مارا غم نگار بود مایه سرور
 گوید ترا که بادد مخور گو هو الغفور

دیگر ز شاخ سر و سہی بلبل صبور
 اے گل بشکراں کہ شگفتی بکام دل
 ز اہد اگر بخور و قصور است امیدوار
 از دست غیبت تو شکایت نمی کنم
 گرد بگراں بجیش و لرب خرم اندوشتاد
 مے خور بانگ جنگ و مخور غصہ و رکسے

بر سر کشته خود آے وز خاکش بر گیر
 ورنہ در گوشہ نشین دلیق ریادر بر گیر
 بخت گور وے کن و روے زمین لشکر گیر

بر لب تشنہ من بین و مدار آب دریغ
 در سماع آے وز سرخرقہ بر انداز برقص
 دوست گودوست شو و ہر جہان دشمن

<p>سیم در با زور و سیمبرے در بر گیر کہ میں مجلس و ترک سر منبر گیر</p>	<p>صوف برکش ز سرو بادہ صافی درکش حافظ آراستہ کن بزم و بگو واعظ را</p>	
<p>خرمن سوختگاں را ہمہ گوہا دبیر مزد اگر می طلبی طاعت اوستاد بر یارب از خاطرش اندیشہ بیداد بر</p>	<p>روئے بناو وجود خودم از یاد بر سعی ناکرده دیں راہ بجائے تری دوش می گفت بزرگان درازت بگنم</p>	
<p>گر خطا هست گو صواب بسیار</p>	<p>یا صواب است یا خطا خوردن</p>	
<p>فَاِنَّ الرَّسِيْحَ وَالْحَسْرَانَ فِي التَّجْرِ</p>	<p>وفا خواہی جفاکش باش حافظ</p>	
	<p>مراد ماہمہ موقوف یک کرشمہ التت زدوستان قلم اینقدر در بیغ مدار حریت بزم تو بودم چو ماہ نو بودی کنونکہ ماہ تہامی نظر در بیغ مدار</p>	
<p>کار سے نہ کرد ہمت پا کان روزگار</p>	<p>دل بر گرفتہ بودم از ایام گل ولے</p>	

<p>از سحر کنند روزی کشتا طالیان یار تسبیح شیخ و خرقة رند شراب خوار</p>	<p>گرفت شد سحر چه نقضان صبح هست ترسم که روز حشر عنان بر عنان رود</p>
<p>تشنه دور دم مرا با وصل و با بجزای صبح این دلی شوریده را با این صبح و آن صبح با بهشت و دوزخ و با عود با عجمان صبح کار</p>	<p>عاشق یارم مرا با کفر و با ایمان چه کار قبله و محراب من ابروی دلدار است چونکه اندر هر دو عالم باری باید مرا</p>
<p>بجز از خدمت رندان نکند کار دیگر تا برم گوهر خود را بخسریار دیگر هر زمان باد و نسیم بر سر بازار دیگر حاش لشکر روم من ز سپه یار دیگر غرق گشتند درین بادیه بسیار دیگر</p>	<p>گر بود عمر پستی خانه روم یار دیگر معرفت نیست درین قوم خدا یار دیگر راز سر بسته ما ہیں که بدستمان گفتند یار اگر رفت و حق صحبت دیرین نشاخت باز گویم نه درین واقعه حاققتها است</p>
<p>هر آنچه ناصح مشفق بگویدت بپذیر اگر موافق ندی بر من شود تقدیر گر اندک سینه بوفت رضا است خورده گیر دلی که شمه سانی نمی کند تقصیر</p>	<p>نصیحت کفایت بشود و بهانه بگیر بر آن سرم که نتوشم و گنه نکندم چو قسمت ازلی بے حضور ما کردند بعزم توب نهادم قدح زلفت صد بار</p>

<p>مے دو سالہ و محبوبہ چار دہ سالہ حدیث تو یہ دریں بزمگہ گلو و اعظ چہ جلے گفتہ تھا جو شعر سلمان است</p>	<p>ہیں بس است مرا صحبت صغیر و کبیر کہ ساقیان کماں ابرو ست ز مندیہ تر کہ شعر حاقط شیراز بہ ز شعر ظہیر</p>
<p>یو گشتہ باز آید بہ کنواں غم محوز دور گردوں گرد روزے بر مراد ما گشت یاں مشو ز مید چوں واقف تہ از سر غیب سے دل اریل فنا بنیاد ہستی بر کند گرچہ منزل بس خطر ناک است مفضل پدید</p>	<p>کلبہ احراں شور و زسے گلستاں غم محوز دایا بکساں نماںد کار دوراں غم محوز باشد اندر پردہ باز یہاں سے نہاں غم محوز چوں تیرا نوح است کشتیاں طوفاں غم محوز یا بیچ رہے نیست کورا نیست پایاں غم محوز</p>
<p>ت</p>	<p>ت</p>
<p>صوفی ماکہ تو بہ زسے کردہ بود دوش چوں بادہ مستہ بر سر خم رفت کیف زماں</p>	<p>بشکست عمد چوں در میخانہ دید باز حاقط کہ دوش از لب ساغر شنیدراز</p>
<p>براہ سیکدہ عشاق راست دنگہ تاز پہنچ در زدم بعد ازیں ز حضرت دست تنم ز ابھر تو چشم از جہاں فرد می دوست</p>	<p>ہماں نیاز کہ تلج را براہ حجاز چو کعبہ یا فتم آیم زبت پرستی باز امید دوست وصل تو داد جانم باز</p>

<p>دے بحالِ غریبِ دیا رِ خود پم داز بشرطِ آنکہ ز کارم نظر نگیری باز کہ نیش و نوش بہم باشد و نشیب و فراز نودستِ کوتہ من بین و آستینِ دراز</p>	<p>منم غریبِ دیا رو توئی غریبِ نواز بہر کند کہ خواہی بگیری و ہا ز م بسند دلہ منال ز شامے کہ صبح در پے اوست خیالِ قدر بند تو می کند دلِ من</p>
<p>چہ شکر گویمت اے کار ساز بندہ نواز کہ مردِ راہ نیندیشد از نشیب و فراز من آں نیم کہ ازین عشق بازی آیم باز</p>	<p>منم کہ دیدہ بدیدارِ دوستِ کردم باز ز شکایتِ طریقتِ عنانِ منابِ اول اگرچہ حسنِ توارِ عشقِ غیر مستغنی است</p>
<p>ترا بکامِ خود و یا تو خویش را دمساز گرت چو شمعِ جفلے رسد بسوز و بسا</p>	<p>ہزار شکر کہ دیدم بکامِ خویشیت باز بیں سپاس کہ مجلسِ ہنور است پدمت</p>
<p>غریو دو لولہ در جانِ شیخ و شبابِ انداز کہ گفتہ اند کوئی کن و در آبِ انداز</p>	<p>بیا و کشتی ما در شطِ شرابِ انداز مرا کشتی بادہ در افکن اے سانی</p>
<p>تر حکمتِ ہما کہ گوید باز</p>	<p>بجز فلاطونِ خم نشینِ شراب</p>

خیر و در کاسه ندراب طربت اک انداز
 پیش از اسنے کہ شود کاسہ سر خاک انداز
 عاقبت منزل ما وادی خاموشان بست
 حالیا غلغله در گنبد افلاک انداز
 دل مارا کہ ز مارِ سر زلف تو بخت
 از لب خود بشفا خانہ تریاک انداز
 غسل در اشک ز دم کابل طریقت گویند
 پاک شو اول و پس دیدہ بر آن پاک انداز
 یارب آں ز اہر خود ہیں کہ بحر عیب ندید
 دو در آہمیش در آئینہ ادراک انداز
 چشم آلودہ نظر از رخ جانان دور است
 بر رخ او نظر از آئینہ پاک انداز

ہزار جامہ تقویٰ و خرقہ پرہیز
 کہ جز ولایت تو ام نیست هیچ دستاویز
 کہ در مقامِ رضا باشی و از تقضا گریز
 بے ز دل بر مہول روز رستاخیز

فدائے پیرہن چاک ماہرویاں باد
 فقیر و خستہ بدرگاہت آدم رحمت
 بیا کہ حاقطے خانہ دوش با من گفت
 پیالہ در کفتم بند تا سحر گہ مشر

<p>تو خود حجاب خودی حافظ از میاں بہتر</p>	<p>میانِ عاشق و معشوق بیچِ حالِ نسبت</p>
<p>کہ مراد پدین آں ماہ تمام است امروز ہیں کہ در کج خرابات مقام است امروز کار او چوں ز بہاراں نظام است امروز کانکہ باشاہد و مے بیست کدم است امروز</p>	<p>گو عروسِ فلکی رخ نما از مشرق زاہد سے را کہ ہو دیکے پو صوامع جا کے صبحی دم بلبل مست از چہ سبب می نالد محتسب بیہوشہ گو پندہ رنداں را</p>
<p></p>	<p>س</p>
<p>بیگانہ گرد و قصہ بیچ آشنا میں اسے دل بدر دخن نام دوام میں از ما بجز حکایت سرو و قام میں</p>	<p>جاناں ترا کہ گفت کہ احوالِ ما میں در وقتِ طیب خرد بابِ عشق نسبت ما قصہ سکندر و دارا خواندہ ایم</p>
<p></p>	<p>پہر یکب جرحہ کہ آزار کش در پے نیست ز تمنے بیکشم از مردم ناداں کہ میں گوشہ گیری و سلامت ہو سم بود و کے فتنہ می کند آں زنگس قتاں کہ میں</p>

	<p>زادہ از ما بسلامت بگذر کاں سے لعل دل و دیں می برد از دست بد آسائ کہ میرس گفتش زلفت بچین کہ کشا دی گفتا حافظ این قصہ دراز است بقرآن کہ میرس</p>	
<p>سخنایے شنیدہ ایم کہ میرس بقائے رسیدہ ام کہ میرس</p>		<p>من بگوں خود از دہانش دوش پچو حافظ غریب در رو عشق</p>
<p>ہر دو عالم را بدشمن دہ کہ مارا دوشمن تا ترا دیدم نکردم جز بدیدارت ہوس</p>		<p>در ضمیر ما مئی گنج بعبیر از دوست کس خاطر م دقتے ہوس کردے کہ بنیم چیز ما</p>
<p>نیرم روضہ شیراز پیکر را ہست بس کہ سیر معنوی و کبج خالق ہست بس کہ این قدر ز جہاں کسب نال جاہت ہست بس کہ شیشہ سے صاف و چو ماہت ہست بس تو اہل دانش و فضل ہیں گناہت ہست بس جو ہم درگہ پیر مغاں پناہت ہست بس</p>		<p>دلارین سفر بخت نیکو ہست بس دگر منزل جاناں سفر مکن دروش بصد مصطفیٰ بنشین و ساعے نوش زیادتی مطلب کار بر خود آساں کن فلک مردم ناداں دہد ز نام مراد و گر کہیں بکشاید غے ز کشور دل</p>

<p>رضائے ایزد انعام پادشاہت پس دعائے نیم شب وورد صبح گاہت پس</p>	<p>بہشت دگراں نوکمن کہ در دو جہاں پہچ وورد گر نیست حاجت کے فقط</p>	
<p>زین چمن سایہ آں سرد روان مار پس از گرانان جہاں رطل گراں مار پس ماکہ زندیم و گدا دیرمغاں مارا پس کایں اشارت ز جہاں گزراں مارا پس گر شمارا نہ پس این سود و زیان مارا پس دولت صحبت آں مولس جاں مارا پس کہ سر کوسے نواز کون و مکان مارا پس طبع چوں آب و غزلہائے روان مارا پس</p>	<p>گلخدا پر ز گلستان جہاں مارا پس من وہم صحبتی اہل ریادورم باد قصر فردوس پیاد اسن عمل می بخشند بنشین بر لب جوئے و گذر عمر ہمیں نقد بازار جہاں بگر و آزار جہاں یار با ما ست چه حاجت کہ زیادت طلبیم از در خویش خدارا بہ شتم مفرست حافظ از مشرب قسمت گلے لطفانی</p>	
<h1>ش</h1>		
	<p>طریق خدمت و آئین بندگی کر دں خدا کے را کہ رہا کن بیا و سلطان بخش تو شمع انجمنی یک زباں و یک دل شو مجال کوشش پروانہ ہیں و خنداں ہاں</p>	<p>بغضال</p>

بغضال

خوش حافظ و از جور یار ناله مکن
ترا که گفت که بر روی خوب حیران باش

آنرا که دوستی علی نسبت کافر است
گوز اهد زمانه و گوشینج راه باش

در خرقه چو آتش زدی اے عارف ساک
حمدے کن و سر حلقه رنداں جہاں باش

باغباں گر پنجر وز سے صحبت گل بایدش
بر جہائے خار ہجران صبر بلبل بایدش
ایدل اندر بند زلفش از پریشانی منال
مرغ ز یک چوں برام افتد تحمل بایدش
زند عالم سوز را با مصاحت پنی سپہ کار
کار ملک است آنکہ تدبیر و تامل بایدش
تکیہ بر تقوی و دانش در طریقت کافر نیست
راہر و گریہ بند دارد توکل بایدش

ساقیا در گردنِ ساغر تعلق تا بچند
 دورِ چوں با عاشقان نقد تسلسل با پیش
 کیست حافظاناً نوشتند با دہ بے آواز چنگ
 عاشق مسکین چرا چندین کجلی با پیش

بگردگار رہا کردہ بہ مصاحح خویش
 اگر ز سر قناعت خیر شود در و پیش
 در آفرینش از انواع نوشدار و پیش
 زہے طرفیت و ملت زہے شریعت کیش

بجد و جہد چو کار سے معنی رود از پیش
 بہ پادشاهی عالم فرو نیار دسر
 بنوش با دہ کہ اقسام صنع قیمت کرد
 رہا حلال شمارند و جام با دہ حرام

بوئے گل نفسے ہمدم صبا می باش
 سہ ماہ مے خور و نہ ماہ پارسامی باش
 نوش و منتظر رحمت خدا می باش

بد و بد لالہ فتح گیر و بے ریامی باش
 نگوہیت کہ ہمہ سال مے پرستی کن
 چو پیر سالک عشقت بے حوالہ کند

بغناہت نظر سے کن کہ من دلشدہ راہ
 نرود بے مددِ لطف تو کار سے از پیش

پس زانو نشین و غم بیودہ مخور
 کہ ز غم خوردن تو زرق نگر دم و پیش
 چونکہ این کوشش بیفائدہ سودے مذہب
 پس میازارد دل خود ز غم سے دور اندیش
 پرکشش حال دل سوخته کن بہر خدا
 نیست از شاہ عجب گرنواز درویش

بسے شدید و نشد عشق را گرانہ پدید
 تبارک اللہ ازیں رہ کہ نسبت پائیش

مرا گوئے کہ خاموش باش و دم در کش
 کہ در چمن نتوان یافت مرغ را خاموش
 نعیم و ضدہ جنت بذوق آل نرسد
 کہ بار نوش کند بادہ و نوگونی نوش

خداوندانگہد از زوالش
 بخواہ از مردم صاحب کش

خوشا شیراز و وضع بے مثالش
 بہ شیراز آسے و فیض روح قدسی

<p>که شیرینیاں ندادند انفعالش که دارم عشرتے خوش باخیالش نگردی شکر ایام و صالحش</p>	<p>که نام قندِ مصری برد آنجا مکن بیدار ازین خوابم خدارا چرا حافظ چوی تر سیدی از حجر</p>
<p>عشق است و مفلسی و جوانی و نو بهیاری عذر م پذیر و جرم بذیل کرم پوشش دلش بند از غیب بگوشش دلم رسید حافظ تو غصه کم خور و نبشینی سے بنوش</p>	
<p>که دور شاه شجاع است دلیر بنوش هزار گونه سخن درد بان و لب خاموش</p>	<p>سحر ز ہاتف غیبم رسید مژده بگوش شد آنکہ اہل نظر بر کنارہ می رفتند</p>
<p>ن</p>	
<p>کہ از نہفتن او دیگ سینه میرد جوش اما ہم شہر کہ سجاده سیکشید بدوش گدا کے گوشہ نشینی تو حافظ مخر ووش</p>	<p>ببانگ چنگ بگوئیم آن حکایتنا ز کوسے میگردہ دو شمش بوش می بر رموز مصاحبت خویش خسروان اند</p>
<p>شراب تلخ میخوام ہم کہ مرد افکن بود زورش کہ تا یکدم بیاسایم ز دنیا و شر و شورش</p>	

کنند صید برای بیفکن جام جم بردار
 که من پیو دم این صحرانه بهرام است و گوش
 نظر کردن بدر ویشان منافی بزرگی نیست
 سیلماں باچناں حشمت نظر با بود با مورشش
 بیانا در صفا قیت راز دهر نمسایم
 بشرط آنکه تمامی بکج طبعان و دل کورش

وین زهر خشک ربی خوشگوارش
 زین بحر قطره من خاکسارش

صوفی گلچین و مرغ بخار بخش
 اے آنکه ره بمشرب مقصود برده

گل در اندیشه که چوں عشوه کند در کارش
 خواجه آنست که باشد غم خدمتگارش
 هر کجا هست خدا یا بسلامت دارش
 برو جام دگر آشفته شود دستارش
 ناز پرورد و وصال است مجازارش

فکر بلبل همه آنست که گل شد یارش
 دلربائی همه آنست که عاشق بکشد
 آن سفر کرده که صفا فله دل همه دوست
 صوفی از سرخوش ازین نسبت که کج کرد کلاه
 دل حاقط که بیدار تو خور شده بود

کنار آب و پلے بید و طبع شر و یارے خوش
 معاشر دلبر شیرین و سانی گلندارے خوش

آنکه چشمش بر سینه اش و اندر خوشدلی بستن
 که نه تاپد دل ز فزون است لطف لاله ز آتش
 چو سینه بر کارش نه است سانی را بنام ایزد
 که مستی میکند با عقل و می آرد خمیازه سے خوش
 هراس کس را که بر خاطر عشق دلبره بار است
 سپندے گو بر آتش نه که داری کار و بار خوش
 بغضات عمر شد حافظ بیایا مایه خانه
 که مشکو لان مستنت بیاموزد کارے خوش

خواهی که سحر و سست جهان بر تو نگذرد
 بگذر ز عهد سست و سخنهای سست خویش

جمع خوبی و لطف است غدار چو همیشه
 نیکیش مهر و وفا نیست - خدایا بد میش
 دیرم شاهد و طفل است با ز می روزی
 بگشند زارم و در شرع نباشد گنیش

	<p>جان بشکر از کنم صرف گراں دانه دُر صدف دیده حافظ شود آرام گیش</p>	
<p>چو حافظ خاک کرد آفت گل خویش</p>		<p>که از جولانی آخرد در ره کما</p>
<p>گفت خیمه گشته سینه بندش نکته سر بسته چه گوئی خموش هر قدر ای دل که ازانی بکوشش</p>		<p>هفتی از گوشه خانه دوش عفو خدا بیشتر از جرم ماست گرچه وصالش نه بکوشش دیند</p>
	<p>همه دوست دلم باد بهر جا که رود همت اهل کرم بدرقه جان و تنش</p>	
<p>در ره عشق که از سیل فنا نیست گزار</p>	<p>میکنم خاطر خود را به تمنای تو خوش در بیان فنا گرچه زهر سو خطر است میرود حافظ بیدل بتولای تو خوش</p>	

	<p>در بساط نکتہ دانان خود فروشی شرط نیست با سخن دانسنه گواے مرد بجز دیا نموشش</p>	
	ص	
<p>ز انکه الفاص لا یحب الفاص بن با یسن دا بجر و فقا ص</p>		<p>از رقیبت دلم نیافت خلا ص مکتسب انم کتکت من سیر او</p>
	ط	
<p>که کرد جمله کوئی بجای ما حافظ که با تو نیست مرا جنگ و ما جز حافظ بدامنش نرسد دست هر گدا حافظ</p>		<p>ز چشم بد رخ خوب ترا خدا حافظ بیا که نوبت صلح است و دوستی و صفا تو از کجا و امید وصال او ز کجا</p>
	ع	
	<p>بہیں کہ رقص کناں میر و دینا لہ چنگ کسے کہ اذن نمی دادے اشماع سماع</p>	
	<p>وضع دوراں بنگر ساغ عشرت بر گیر کہ بہر حال بہیں است بہیں او ضلع</p>	

ف

طالع اگر مدد کند دانش آوری بہ گفت
 اگر بگشتم ز ہے طرب در بگشتم ز ہے شرف
 طرف کرم ز کس نہ نسبت این دل پر امید من
 گر چه صبا ہی برد فضا من بہر طرف
 چند بنا ز پرورم مہربان سنگدل
 یاد پدر نمی کنند این پسران نا خلف
 بیخبرند ز اہداں - نقش بخواں ولا نقل
 مست رہاست محنتب - بادہ ہوش ولا تحف
 صوفی شہر ہیں کہ چوں - نغمہ شب می خورد
 یال و دوش دراز باد - این جوان خوش خلف
 من بکدام دل خوشی سے خورم و طرب کنم
 کز پس و پیش خاطر م - لشکر غم کشیدہ صفت
 حافظ اگر قدم نہی در رو خاندان عشق
 بر قدر ہمت شود ہمت شجرت نجف

ق

زبانِ خامہ نزار و سرِ بیانِ فراق	و گرنہ شرحِ دہم بانو داستانِ فراق
کجا روم چہ کنم حالِ دلِ کرا گویم	کہ داد من بستاند و ہر جزئیے فراق

مقامِ امن و عیش و رفیقِ شفیق
 گرت مدام پیسر شود زہے تو رفیق
 جہان و کارِ جہاں جملہ بیچ و رہ بیچ است
 ہزار بار من این نکتہ کردہ ام تحقیق
 بمانے رو و فرصت شمر غنیمتِ وقت
 کہ در کمینگہ عمر ند قاطعانِ طریق
 بیا کہ تو بہ ز لعلِ نگار و خندہ جام
 تصور سیت کہ عفتش غنی گشت تصدیق

ک

اگر شرابِ خوری جو عہ فشاں بر خاک	ازاں گناہ کہ نفع رسد بغیر چہ پاک
----------------------------------	----------------------------------

<p>زر خالص است و باک بنیدار و از محک</p>	<p>درد و سستی حافظ اگر نیستت یفتیش</p>
<p>گرم تو دوستی از دشمنان ندایم باک و اگر تو ز هر دہی بہ کہ دیگرے ترا یک بقدر بنیش خود ہر کسے کند اور اک</p>	<p>ہزار دشمن ار می کند قصید ہلاک اگر تو ز خم زنی بہ کہ دیگرے مرہم ترا چنانکہ توی ہر نظر کجا بیند</p>
<p>ل</p>	
<p>رسد ز دولت وصل تو کار من کھنول کہ طاعت من بیدل کنی شو و مقبول کہ گشتہ ام ز غم و جور روزگار بلول رموز عشق مکن فاش پیش اہل عقول</p>	<p>اگر بگوئے تو باشد مرا مجال وصول چہ جرم کردہ ام ایجان دل بھرت تو کجا روم چہ کنم حال دل کرا گویم ہر روز عشق بساز و خموش شو حافظ</p>
<p>نیکو نہ بود معنی نازک بر جاہل چوں نیک حریفیم چہ حاجت بہ محصل درد امن او دست زن و از ہمنہ گل</p>	<p>وصف لب اعلیٰ تو چہ گویم بر قیاس دل بردی و جان می دہتیم چہ نرسی حافظ چو تو پا در حرم عشق نہادی</p>
<p>دست ما کوتاہ و خرما بر نخل</p>	<p>پائے مانگ است و منزل پس دراز</p>

<p>که کس مباد ز نیر دارنا صواب فحل ز نظم حافظ و این طبع همچو آب فحل</p>	<p>بهدر گل شرم از تو به به شتر آب فحل حجاب نعلت از آن سبب آن خضر که گشت</p>
<p>آه ازین کبریا و جاه و جلال ناله عاشقان خوش است بنال</p>	<p>مگر کس با سوسه کس معنی کرد حافظ عشق ز صابری تا چند</p>
<p>یا بنام خانۀ در خورد پیس</p>	<p>یا من با پینان دو سستی</p>
<p>هر کس شنید گفتا شد در قائل جانم بسوخت آخرد که با این فضائل از شافعی میرسد امثال این مسائل چندانکه از جوانب این سخن مسائل آیا بود که بیستم در گردنت کماثل</p>	<p>بر شکر که غم در وصف آن شائل نقصین عشق ز رندی آسماں نمودل خلج بر سر دار این نکته خوش سراب وردا که بر در خود با رم نه داد و بهر از دست دست حافظ تو یزد چشم زخم است</p>
<p>بردا من و دست زان از همه نگسل</p>	<p>حافظ تو برد بندگی پیرمناں کن</p>
<p>تو از گزشت ز جو رقیب در به حال</p>	<p>چو بار بر صلیح است عذری خرابد</p>

<p>تا بشکینم تو به دگر در میان گل</p>	<p>ساقی بیار باده که آمد زمان گل</p>
<p></p>	<p>م</p>
<p>خاک می بوسم و غدر کش می خواهم چاکر معتقد و بنده دولت خواهم حالیها دیر مغالست حوالست گاهم تا به پیشی که در اس حلقه چه صفا جیاهم</p>	<p>آنکه پامال جفا کرد چو خاک را هم من نه آنم که بجور از تو بنالم حاشنا صوفی صومعه عالم قدسم لیکن با من راه نشین خیزد سوز میکده آئی</p>
<p>که من دلشده این نه بخود می گویم انچه اسناد ازل گفت بلومی گویم که ازاں دست که می پروردم می گویم گو برے دارم و حساب نظرے می گویم کم عیب کز وزنگ ریای می گویم</p>	<p>بارها گفته ام و بار دگری گویم در پس آئینه طوطی صدقم داشته اند من اگر خارم - اگر گل چمن آرای هست دوستان عیب من میدان چیز کنید گرچه بادلق بلع می گلگون عیب است</p>
<p>مشتاق بندگی و دعا گوئے دولتتم کایں بود سر نوشت ز دیوان فطرتتم در شوق دیدن تو هوا خواہ غرتتم</p>	<p>باز آئے ساقیا که هوا خواہ خدمتتم عیب من برندی و بدنامی سے فقینتم من کز وطن سفر نه گزیدم بعر خویشتم</p>

<p>دکان معرفت بدو جو پر بہا کینیم بہتر ز طاعت ہے کہ بروئے وریا کینیم ممکن بود کہ عفو کند گر خطا کینیم</p>	<p>بر چیز تا طریق تکلفت رہا کینیم ہفتاد و نکت از نظر خلق در نہاں آن کو بغیر سابقہ چندین نواحت کرد</p>
<p>ان العہود عند ملوک الہندی ذمہ پیش آرجام و بیچ مخور غم ز پیش و کم باد و ستان لکیش و طرب گیر جام جم کا لپیر فی الحدیقہ و البیت فی اللاحم</p>	<p>بیجاں شکن ہر آئینہ گرد و شکستہ دل ساتی بیا کہ دور گل است و زمان عشق چوں خون خصم ہمچو صراحی بر سختی حافظ بکج میگذارد و قرار گاہ</p>
<p>بہار تو بہ شکن میرسد چہ چارہ کنم کہ مے خورد حر یقان و من نظارہ کنم گرازمیائے بزم طرب کنارہ کنم ز بے ظہارتی آنرا بے غرابہ کنم ہماں بہ است کہ مینخاندہ را اجارہ کنم کہ ناز بر فلک و حکم بر ستارہ کنم جواں شوم ز سر و زبانی دوبارہ کنم مرا چہ سود کہ منع شتر بخوارہ کنم</p>	<p>بغرم تو بہ سحر گفتم استخارہ کنم سخن درست بگویم منی تو انم و ید بدویر لالہ دماغ مرا علاج کنسید اگر شبے بزبانم حدیث تو بہ رود مرا کہ نیست رہ در رسم لقمہ پر ہمیزی گدائے میگذرد ام لیک وقت مستی ہیں اگر ز فعل لب بار بوسہ یا بم نہ قاضیم نہ مدرس نہ محتسب نہ قیثمہ</p>